

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران
مدرسه علمیه مجتهدیه امین
(دفتر تبلیغات اسلامی)
شهرستان اصفهان

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

موضوع:

تحلیلی بر عملکرد حضرت زینب سلام الله علیها در

واقعه عاشورا

استاد راهنما:

آقای مجید علیجانی

استاد داور:

آقای مسعود راعی

پژوهشگر:

زیور شریفی

بهار ۱۳۹۲

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تحمیدیه

سپاس و ستایش بی کران شایسته خداوندی است که این بنده کمترین خویش را یاری فرمود تا در سایه الطاف و عنایتش، قدمی در جهت شناختن و شناساندن بیشتر خاندان رسالت و اهل بیت پیامبر عظیم الشان اسلام بر دارد و سلام و درود بر تمامی اولیای حق و ائمه اطهار و مخصوصاً ولی عصر که آدمی با تمام وجود منتظر آمدنش است، و بی تردید انجام این کار تحقیقی جز در پرتو عنایات خاص حضرتش میسر نبود.

اگر شایسته تقدیم باشد، تقدیم به:

✓ حضرت زینب سلام الله علیها که چون شمع سوخت اما با اقتدار ایستاد و واقعه

کربلا را جاوید ساخت.

✓ شهیدان زنده، آنان که در سکوت خویش می سوزند و در انتظار رویت

خورشید اشک میریزند.

✓ مادران که همیشه چون کوه استوارند بی مهری فرزندان را تحمل کرده و

قرب الهی را سر لوحه ی خویش قرار دادند.

مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْخَالِقَ، فَمَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمَخْلُوقَ

بی تردید انجام این کار تحقیقی جز در پرتو عنایات خاص حضرتش میسر نبود و تمام تشکر از

آن اوست.

و از زحمات فراوان والدینم که در همه لحظات در کنارم بودند و یاریم رساندند و نیز زحمات استاد

راهنما، جناب آقای مجید علیجانی و کلیه ی کسانی که مرا در تدوین این تحقیق یاری کرده اند، تشکر و

قدردانی کنم

۱۶. دینوری، ابی حنیفه احمد بن داوود، اخبار الطوال، تحقیق عبدالمنعم عامره، تصحیح جمال الدین الشیال، قاهره، دارالحیاء الکتاب العربیه، ۱۹۶۰ م.
۱۷. راغب اصفهانی، ابوالقاسم حسین بن محمد بن فضل، مفردات الفاظ قرآن، ترجمه ی سید غلامرضا خسروی حسینی، تصحیح بیوک چیت چیان، ج ۲، چاپ دوم، تهران، مرتضوی، ۱۳۷۵.
۱۸. رسولی محلاتی، سیدهاشم، فرازهایی از زندگی حضرت زهرا سلام الله علیها وزینب سلام الله علیها، چاپ چهارم، تهران، سفیر صبح، ۱۳۷۹.
۱۹. سابقی، محمدحسین، پژوهشی پیرامون بارگاه حضرت زینب سلام الله علیها، ترجمه ی عیسی سلیم پور عربی، چاپ دوم، قم، نوید اسلام، ۱۳۸۲.
۲۰. سپهر، عباسقلی خان، ناسخ التواریخ زندگی حضرت زینب سلام الله علیها، به اهتمام جمشید کیانفر، ج ۱۸، چاپ سوم، تهران، اساطیر، ۱۳۹۰.
۲۱. سلیمانی، جواد، نخستین گزارش مستند از نهضت عاشورا، ترجمه وقعه طف ابومخنف کوفی، محمدهادی یوسفی غروی، چاپ دوم، قم، مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۰.
۲۲. شهرآشوب، محمدبن علی، مناقب آل ابی طالب، قم، مدرسه فیضیه قم، بی تا.

۲۳. شهیدی، سیدجعفر، پنجاه سال پژوهش پیرامون قیام امام حسین علیه السلام ، چاپ ۲۹، تهران، فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۱ .
۲۴. صادق کوهستانی، عطیه، زندگانی حضرت زینب سلام الله علیها، قم، نسیم حیات، ۱۳۸۵ .
۲۵. صادقی اردستانی، احمد، زینب قهرمان دختر علی علیه السلام ، چاپ دوم، تهران، نشر مطهر، ۱۳۷۴ .
۲۶. طقوش، محمد سهیل، دولت امویان، ترجمه ی حجت الله جودکی، قم، حوزه ودانشگاه، ۱۳۸۰ .
۲۷. عزیزی، عباس، لهوف سیدبن طاووس، چاپ دهم، قم، صلاه، ۱۳۸۷ .
۲۸. عمادزاده، عمادالدین حسین اصفهانی، زندگانی چهارده معصوم، جلد ۱، بی جا، مکتب قرآن، بی تا.
۲۹. عمید، حسن، فرهنگ فارسی، تهران، اشجع، ۱۳۸۹،
۳۰. غلامی، محمد، قهرمان صبر یا زندگانی زینب کبری سلام الله علیها ، تهران ، نشر عبدالرحیم علمی، ۱۳۵۱ .

۳۱. فضائلی، حبیب الله، مرد آفرین روزگار (زندگانی حضرت زینب سلام الله علیها)، قم

، واحد هنری دفتر مطالعات تاریخ و معارف اسلام، ۱۳۶۸

۳۲. فیض الاسلام، علی نقی، خاتون دوسرا (شرح حال زینب کبری سلام الله علیها)، چاپ دوم،

تهران، فیض الاسلام، ۱۳۶۶ .

۳۳. فیروز آبادی، مجدالدین محمد بن یعقوب، قاموس المحيط، تصحیح شیخ محمد بن محمود

بن تلامیدالترکزی، بیروت، دارالفکر، ۱۳۹۸ هـ.

۳۴. قزوینی، سید محمد کاظم، زندگانی حضرت زینب سلام الله علیها از ولادت تا

رحلت، ترجمه ی علی کرمی فریدونی، قم، نشر مرتضی، ۱۳۸۸ .

۳۵. قمی، عباس، منتهی الامال، تصحیح کاظم عابدینی مطلق، ج ۱، قم، نشر آل طه، ۱۳۸۸.

۳۶. کحاله، عمر رضا، اعلام النساء فی العالم العرب و الاسلام، چاپ دوم، ج ۲، بیروت، مؤسسه

الرساله ۱۳۹۷ هـ.

۳۷. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ترجمه ی سید جواد مصطفوی، ج ۱، تهران،

کتابفروشی علمیه اسلامیة، ۱۳۶۹ .

۳۸. گروهی از تاریخ پژوهان زیر نظر مهدی پیشوایی، تاریخ قیام و مقتل جامع سید الشهداء، چاپ دوم، ج ۱، قم، مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۹.
۳۹. مازندرانی حائری، محمدمهدی، معالی السبطين فی احوال سبطين امامین، تبریز، نشرسید اکرم قرشی، بی تا.
۴۰. محلاتی، ذبیح الله، ریاحین الشریعه در ترجمه بانوان دانشمند شیعه، ج ۳، چاپ ششم، تهران، دارالکتاب الاسلامیه، ۱۳۷۳.
۴۱. محدثی، جواد، فرهنگ عاشورا، چاپ ششم، قم، نشرمعروف، ۱۳۷۴.
۴۲. _____، برکرانه ی شرح چهل حدیث امام خمینی (ره)، قم، نشر هاجر، ۱۳۸۹.
۴۳. محمد هاشم بن محمدعلی خراسانی، منتخب التواریخ، تهران، نشر محمدحسن علمی، بی تا.
۴۴. مسعودی، علی بن حسین، التنبیه الاشراف، ترجمه ی ابوالقاسم پاینده، چاپ سوم، تهران، علمی وفرهنگی، ۱۳۸۱.
۴۵. مشکور، محمدجواد، ترجمه فرق شیعه نوبختی، بی جا، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۵۳.
۴۶. _____، تاریخ شیعه (فرقه های اسلام) چاپ سوم، تهران، اشراقی، ۱۳۶۲.
۴۷. مطهری، مرتضی، مجموعه آثار، ج ۱۷، چاپ سیزدهم، تهران، صدرا، ۱۳۸۷.

۴۸. _____ ، شهید، چاپ ششم، تهران، صدرا، ۱۳۶۷ .
۴۹. _____ ،انسان وایمان ، چاپ چهل وچهارم، تهران، صدرا، ۱۳۷۵.
۵۰. معین، محمد، فرهنگ فارسی، ج ۲و۵، چاپ چهارم، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۰ .
۵۱. مفید، محمد بن محمد بن نعمان، الارشادفی معرفه حجج الله علی العباد، ترجمه ی سیدهاشم رسولی، ج ۲، چاپ دوم، تهران، کتابفروشی علمیه اسلامی، بی تا.
۵۲. منصوری لاریجانی، اسماعیل، زینب کبری فریادی بر اعصار، تهران، نشر فرهنگی آیه، ۱۳۷۸.
۵۳. منفرد، علی نظری، فن خطابه، چاپ ششم، قم، هاجر، ۱۳۸۸ .
۵۴. نفیسی (ناظم الاطباء)، علی اکبر، فرهنگ نفیسی، بی جا، خیام، بی تا.
۵۵. نقدی، جعفر، حضرت زینب کبری سلام الله علیها، ترجمه ی عمادالدین حسین اصفهانی، بی جا، دانش، ۱۳۲۳.
۵۶. واعظ کاشفی، روضه الشهداء، ترجمه ی شیخ ابوالحسن شعرانی، بی جا، اسلامی، ۱۳۴۹.
۵۷. نرم افزار نورالسیره ۲، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، موسسه نور، قم ، ۱۳۸۹